

PEYGAMBER EFENDİMİZİN VASIFLARI

Ve üfevvidu umûri ila'llah inna'llâhe basîrun bi'l-ibâd.

el-Hamdü lillâhi hakka hamdihî. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ hayrı halkihî seyyidinâ Muhammedin ve sahibihî ecmaîn ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'd:

Fa'lemû eyyühe'l-ihvân fe-inne efdale'l-hadîsi kitâbullah ve efdale'l-hedyi hedyu seyyidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem. Ve şerre'l-umûri muhdesâtuhâ ve külle muhdesin bid'atün ve külle bid'atin dalâletün ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr. Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

أَنْ تَصَدَّقَ وَأَنْتَ صَاحِبٌ شَاحِبٌ، تَخْشَى الْفَقْرَ،

وَتَأْمَلُ الْبُقَاءَ؛ وَلَا تُمْهَلُ حَتَّى إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُقُومَ

قُلْتَ: لِفُلَانٍ كَذَا، وَلِفُلَانٍ كَذَا. أَلَا وَقَدْ كَانَ لِفُلَانٍ.

En tesaddaka ve ente sahîhun şahîhun tahşe'l-fakra ve te'mulu'l-bekâ' ve lâ tûmhil hattâ izâ beleğati'l-hulkûme kulte: li-fülânin kezâ ve li-fülânin kezâ. Elâ ve kad kâne li-fülânin.

Sadaka Resûlullah fî mâ kâl ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allahu Teâlâ hazretlerinin rahmeti, bereketi, selâmı, ikramı, ihsanı cümlenizin üzerine olsun. Allahu Teâlâ hazretleri cümlenizden razı olsun.

Şu mübarek cuma akşamında, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretlerinin mübarek hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup tefeyyüz eylemek üzere burada, kalabalık kardeşler grubu hâlinde bir araya gelmiş bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve iza-hına geçmezden önce, buyurun önce sevgili Peygamberimiz, Efendimiz Muhammed-i Mustafâ *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretlerine bağlılığımızın, sevgimizin, saygımızın bir nişânesi olmak üzere ve onun cümle âl'inin,

ashabının, etbâının, ahbabının ruhlarına, ve sâir enbiyâ ve mürselînin ervâhına ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in mürşitleri olan ve- rese-i enbiyâ, sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyemizin ervâhına hediye olsun diye; kendilerinden feyz aldığımız hocalarımızın, mürşitlerimizin ruhlarına hediye olsun diye, bu hadîs-i şerîfleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş olan hadis alimlerinin ve râvilerinin ruhlarına, kitabı te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddîn Efendimiz'in ruhuna hediye olsun diye; bu beldeleri fetheden fatihlerin, şehitlerin, gazilerin, mücahitlerin ruhlarına ve belde- mizin medâr-ı iftihârı Hüseyin Gazi'nin, Hacı Bayrâm-ı Velî'nin, Tâceddin Sultan ve sâir evliyâ ve sâlihînin ruhlarına hediye olsun diye; ve uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere buraya gelmiş bulunan siz kardeşlerimizin de âhirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun, şu mübarek cuma akşamında hepsinin kabirleri pürnûr olsun diye, buyurun bir *Fâtîha*, üç *İhlâs-ı Şerîf* okuyalım. Allahu Teâlâ hazretleri bizleri de sevdiği razı olduğu kullardan eyleyip rızasına

uygun ömür sürüp huzuruna sevdiği razı olduğu kullar olarak çıkmaya muvaffak eylesin.

a. Sadaka

İlk hadîs-i şerîf, 151. sayfanın başında bir parçası bulunan bir hadîs-i şerîf ki 150. sayfanın sonundan okuyarak başından izah ediverelim.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri, Ahmed b. Hanbel'in, Müslim'in, Buhârî'nin, Ebû Dâvud'un ve Neseî'nin, *rahmetullahi aleyhim ecmaîn*, Ebû Hüreyre *radiyallahu anh'ten* nakille rivayet ettiğine göre buyurmuşlar ki...

Kendisine soru sormuşlar:

İnne raculen kâle: Yâ Resûlallah, eyyü's-sadakati a'zamu ecnen?

Kâle fe-zekerehû.

Bir zât-ı muhterem gelmiş;

“Sadakanın hangi çeşidi, hangi cinsi ecir bakımından daha büyüktür, daha üstündür yâ Resûlallah?” diye Peygamber Efendimiz'e sormuş.

Onun üzerine Peygamber Efendimiz Őu cevabı vermiş;:

En tesaddaka ve ente sahihun Őahihun tahşe'l-fakra ve te'mulu'l-bekâ'. “Senin sıhatliyen, paraya kıyamazken, üstünde cimriliğin, paraya tamahın arzun varken, fakirlikten korkarken, ‘Daha çok yaşarım, bana para elbet lazım olur.’ diye umudun varken yaptığın sadaka en hayırlıdır.”

Ve lâ tühmil. “Sakın sadaka vermeyi ihmal etme, geriye bırakma.” *Hattâ izâ beleŐati'l-hulkûme.* “Canın boğazına gelinceye kadar geriye bırakma.”

Vereceğın hayrı sadakayı can çıkma saatine, hâlet-i nez'a, ölme zamanına gününe tehir etme.

Kulte. “O zaman dersin ki:” *Li-fülânin kezâ.* “Falanca Őahsa, malımın Őu kısmını Şöyle Şöyle verdim...” *Ve li-fülânin kezâ.* “Öteki falanca Őahsa da Őu kadar Őu kadar mal verdim...”

“Őu tarla onun olsun, bu bağlar bu bahçeler Őu daireler onun olsun...”

Elâ ve kad kâne li-fülânin. “Gözünü aç ki, âgâh ol, mütenebbih ol ki zaten onun oldu o mallar...”

Sen ölüyorsun, yolcusun; başladı, can boğazına geldi. Orada “O onun olsun, bu bunun olsun...” demenin faydası yok, zaten sen gidiyorsun. Mallar zaten mirasçılarının oldu bile, oldu say. “O zamana tehir etme.” buyurmuş Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz.

Muhterem kardeşlerim!

Realist olarak düşünelim: Hangi işi yapmak gerekirse ucu paraya dayanmıyor mu?

Para para para... Gözü çıkasınca veya çıkmayasınca para; her şey paraya dayanıyor!

Onun için İslâm’da Allahu Teâlâ hazretleri tarafından ortaya para ile ilgili bir ibadet getirilmiş, vâz edilmiş. Mâlî bir ibadet; boynunun borcudur. “Malınızla da zekât vereceksiniz, hayır yapacaksınız, sadaka [vereceksiniz].” diye dinimiz mecburiyet getirmiş; ne kadar güzel!

Elhamdülillâhi alâ ni'meti'l-İslâm! İslâm nimetine ne kadar hamd ü senâlar etsek azdır. Ne kadar güzel ki Allahu Teâlâ hazretleri en güzel, en kâmil, en eksiksiz, en mükemmel dini bize din olarak nasip etmiş. Daha doğrusu bizi öyle bir dine müntesip yaratmış. Bu nimetin şükrünü ödeme imkânımız yok! Hiçbir nimetini ödeyemeyiz zaten, gücümüz yetmez de ona hiç güç yetiremeyiz.

“Hollandalı’nın birisi müslüman olsa hemen İslâm için çalışmaya başlar. İkinci bir müslüman kazansa ikisi derhal bir dernek kurmaya çalışır.” diyor bir arkadaşımız.

Ben bu sözü başkalarından da duymuştum. Avrupalılar derhal bir araya gelmeye çalışıyorlar.

Biz de bir araya gelerek yaptıklarımızı yıkmakla meşgulüz, yaramaz çocuklar gibi... Hani bazı çocuklar vardır, uslu uslu oyuncaklarıyla oynar, tahtaları üst üste dizer; bazı haylaz çocuklar vardır, gelir onların oyuncaklarına bir tekme vurur bozar, onları ağlatır. Yahu işte sen de öbür tarafta öbür oyunu oynasana! Hayır, ille bozgunculuk yapacak. Bizde de bir

bozgunculuk var. Birisinin yaptığını yıkmak, yapıcı olmamak, kurulmuş birlikleri dağıtmak, parçalamak, güçleri zayıflatmak, herkesin bir-biriyle didişmesi çatışması...

Şuur, akıl, mantık bir arada olmayı gerektiriyor. Daha çok kâr etmek için müşterek çalışmayı gerektiriyor.

Avrupa'da beş katlı, yedi katlı, dokuz katlı süpermarketler gördük; asansörle giriliyor, yerin altına dört kat, beş kat iniliyor. Alt katını garaj yapmış, garajın içine otomatik kapılardan giriyorsun, bilet basıyorsun. Oradan asansörlerle yukarıya çıkıyorsun. Kuş sütüne varıncaya kadar her şey mevcut, istediğini al. Hiçbir şey almadan seyretmeye girsen bile bir şeyler alıp dışarıya çıkıyorsun. Her şey, her mal gözünün önünde; istediğini alıyorsun, bakıyorsun.

Nasıl yapmışlar?

Birlikler meydana getirmişler, iktisadî teşebbüsler... Elli tane yüz tane süpermarket olmuş. Bizim mahalle arasındaki süpermarketlerin adı "süpermarket"; çünkü kendisi yine bir

bakkal dükkânı aslında... Asıl süpermarket; kumaşından ayakkabısına, çekicinden çivisinden derisine, gıda maddesinden meşrubâtına, çiçeğine, otomobil malzemesine varıncaya kadar hepsini ihtivâ eder.

Nasıl yapıyorlar bunu?

Bir araya gelerek.

Allahu Teâlâ hazretleri bizi birbirimize kardeş etmiştir. Başka bir insan değil... İki kolumuzdan tutup da “Hadi bakalım, siz kardeş oldunuz.” diye, bir beşer kardeşliği değil bizim kardeşliğimiz; Allahu Teâlâ hazretleri bizi birbirimize kardeş etmiş!

Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem buyurmuş ki;

“İman etmeyen cennete girmeyecek. Birbirinizi sevmedikçe de kâmil mü'min olamazsınız.”

Bu da tamam.

Ama biz birbirimizi sevmeyi, birbirimizle müşterek çalışmayı, iş birliği geliştirmeyi öğrenememişiz. Üç kişi bir ortaklık kursa bir sene

sonra ayrılırlar, her birisi ayrı bir dükkân açar. Halbuki Avrupa’da seneler senesi devam eden şirketler var. Bu hastalığımızdan vazgeçelim. Birlik ve beraberlik içinde olalım, bir. Birlik beraberlik içinde olduğumuz zaman, tek şahıslar olarak yapacağımız işi kat kat fazlasıyla yaparız. Sermaye teraküm ettiği, güçler birleştiği, rekabet olmadığı için büyük işler yaparız.

Ondan sonra da yapacağımız işler için mâlî fedakârlık yapmayı öğrenelim. Ölüm gelmeden evvel, can boğaza dayanmadan evvel, Azrail gırtlığımızı bastırmadan evvel, mal vârislerin olmadan evvel Allah rızası yolunda kazancımızın bir miktarını, -Allah hepsini bize vermiş, Allah’ın bize verdiği hepsinden bir miktarını- hak yola sarf etmeyi öğrenelim.

“Param yok, geçimim dar.”

Yalan! Hiçbirine inanmam. Renkli televizyonu alırlar, yılbaşlarında şu kadar eğlenceler yaparlar, yaz geldiği zaman şu kadar tatile, şuraya buraya giderler... Bu millette para var. Hiç boşuna kandırmaya çalışmasınlar. Ama Allah bazı insanlara hayırlara parayı sarf etmeyi

nasip ederken bazı insanlara nasip etmiyor. Bu kadar basit.

Bir insan eğer elindeki parayı hayra sarf edemiyorsa kârda mı zararda mı?

Çok büyük zararda! Allah hayır yaptırtmıyor. Allah kızmış, gazap etmiş o kuluna da hayırlı bir iş yapma fırsatı vermiyor.

Bir insan sabah namazına, akşam namazına, yatsı namazına gelemiyor, cumayı kılamıyor; bu adam kârda mı zararda mı?

Bu adam Allah'ın gazabına uğramış ki Allah camisine sokmuyor, evine davet etmiyor, evine kabul etmiyor! Bu başka bir şey değil ki, bunun başka bir mânası yok ki!

Sen Allah yolunda paranı sarf ediyorsan senin paranın helal olduğuna alâmettir. Allah sana nasip ediyor; sevmiş de sana hayırları yapmayı nasip ediyor.

Geçenlerde bir hadîs-i şerîf okuduk, bütün kardeşlerimiz hadîs-i şerîfe hayran kaldı. Her hadis'e hayran kalınır da...

Buyuruyor ki Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz;

Hediyetullâhi ile'l-mü'mini es-sâilu alâ bâbihi.

“Kapısındaki dilenci, mü'mine Allah'ın hediyesidir.”

Nasıl hediye oluyor? Anlamadım ben; dilenciye çıkartıp cebimden bir şey vereceğim, evimden bir şey vereceğim. Nasıl hediye?”

Sen ona onu verdiğin zaman sevap kazanacaksın, ondan. Onun için hediye oluyor, Allah'ın hediyesi. Allah bir muhtaç kulunu sana, senin kapına gönderiyor; sen onu aramak zorunda kalmıyorsun, kapı kapı dolaşmak zorunda kalmıyorsun, hazır hayır yapacağın insan kapına gelmiş oluyor. Sen de gideceksin, mutfaktan biraz yiyecek alacaksın, kesenden biraz para alacaksın, vereceksin.

Para vermeyi öğrenelim. Modern insan olmak istiyorsak, insan modernlerin modernini, ilerinin ilerisini görecek. Âhireti, cenneti kazanmak isteyen olmak istiyorsak, para kazanmayı düşündüğümüz gibi, “Nereden daha çok

para kazanırım?” diye gecemizi gündüzümüzü telef edip kafa yorduğumuz gibi “Nereye hayırlı para sarf ederim?” diye de düşünmeliyiz.

Bir sürü cihat sahası var. Yapılacak bir sürü iş var, bir sürü hizmet bizi bekliyor. Bir sürü fukarâ müslüman var.

Onun için bu [sadaka vermeyi] vârisin eline geçmeden evvel sen kendin yap.

Çok kimselerin vasiyetnâmelerini duyduk, okuduk, gördük. Vasiyetinde öyle yazıyor ama yapılamıyor. Ya mirasçılar cayıyorlar veyahut kanunî bir mahzur çıkıyor, formaliteler engelliyor; yapacağı hayrı yapamıyor.

Tanıdığım kardeşlerden, büyük dostlardan var. Allah cümle geçmişlerimize rahmet eylesin, onlara da rahmet eylesin. Niyet etmiş; “Şu caminin yapılması benim. Şu minarenin yapılması benim. Falanca vakfa şu kadar para vereceğim. Şu şöyle olacak...” Ecel bini vermiş, yapamadan ölmüş gitmiş. Arkada bir sürü de problem kalmış. Bir mazlum hanım kalmış geride; hangi işe koşturacak, nasıl yapacak? Kilitlendi kaldı işler...

Hayatta iken yap! Mürüvvetini gör. Yaptığın hayrın tıkr tıkr işlediğini, sana harıl harıl, şarıl şarıl sevap getirdiğini hayattayken gör.

Hepimiz kazanmasını bildiğimiz gibi harcamasını da bilelim, yemesini de bilelim.

Allah'ın en çok sevap verdiği işlerden birisi de; insanın kendi ailesi efradına getirdiği yaptığı masraftır. Anasına babasına yaptığı masraftır. Ailesi efradına yaptığı masraf, hacca umreye, savaşa cihada harcadığı para, yedi yüz misli sevapla mükâfatlandırılıyor.

Onun için hepimiz âhiret sevabı kazanmanın da çaresine bakalım, tedbirini alalım.

“Hocam, ben henüz zengin değilim. Gözümün içine bakıp da benden para isteme.”

Tamam, sen şimdi 100 lirandan 10 lirasını ayıramıyorsan bil ki 100 milyon liranın 10 milyon lirasını çıkartıp veremezsin. Alışmamış insan veremez.

Bizim arkadaşlarımızdan var... Çıkartmışlar bizim vakfın toplantısında, aşka gelmişler, bir arkadaş 500 bin lira vermek kararını almış. “Ben de 500 bin lira taahhüt ediyorum, yaz.”

Biz de yazmışız. Ertesi gün sokakta o beldenin en zengin adamı görmüş;

“Yahu sen böyle bir çırpıda nasıl çıkarttın da 500 bin lirayı verdin? Verilir mi? O 500 bin lira paracıklar verilir mi?”

Bizim arkadaşı tenkit etmiş. Yani hayır yapanı caydıracak şekilde konuşuyor.

“Ya o kadar para hemen pattadak verilir mi?”

O da yapıştırmış cevabı, demiş ki;

“Amca biliyorsun babam senin yakın arkadaşındı, geçen günlerde öldü.”

“Beni ölümle tehdit etme!”

Bu sefer de anlıyor lafın nereye geldiğini..

“Yok, ben yani ‘Hayat fnidir.’ demek istiyorum. ‘Hayır yaparsan kazanırsın.’ demek istiyorum.”

“Pekla...”

Ama o yine hiç o tarafa yanařmamıř.

Bunu böyle dinledik, üzüldük tabii “Allah bazı kimseye hayır yaptırmıyor.” diye... Fakat aradan 10-15 gün geçti...

Bir kere daha başka yerde konuştuğumu hatırlıyorum, belki size de söylemiş olabilirim. İbretli bir hadise.

Geldi bana;

“Hocam” dedi...

O 500 bin lira parayı veren kardeşimiz anlatıyor:

O adamın milyarları varmış. Şehrin en merkezî yerinde arsaları varmış. Çok para edecek şeyleri varmış. Belediye, şehrin merkezindeki külliyetli arsalarını istimplâk etmiş. Çok para da vermemiş. “En aşağı 500 milyon lira zararı var.” dedi. Yani milyarlar edecekken 500 milyon lira zararı var.

Yaa, sen 500 bin lira vereni alaya alırsan, onu vermezden gelersen Allah öyle çatır çatır alır, hem de sevap kazanamadan... Sevap da kazanamaz. Onun 1 milyon lirasını verseydi sevap kazanacaktı. Sevap da kazanamadı...

Kimseyi kırmak, üzmek istemem. Fabrikatör bir kardeşimiz vardı. Fabrikasında yangın oldu; 50 milyon lira zarar dediler. O kardeş 50 milyon lira hayır yapmıyordu.

Bu para gidecek oldu mu, akacak kan damarda durmaz, yine gider. Ama insan hayır yapmamasıyla kalır. Sevap kazanamadan gider. O para gidecek de, sevap kazanamadan gider.

O bakımdan kendinizi hayra alıştıırın. Yoktan azıcık azıcık verin, çok olduğu zaman çok verirsiniz.

Bir şey daha var; birisine vesile olursanız onun da sevabı size gelir.

Hepimiz öyle gayretli olalım inşaallah.

Diđer hadîs-i şerîf, 151. sayfanın ilk hadîs-i şerîfi:

أَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ بْنِ هَاشِمِ
بْنِ عَبْدِ مَنَافٍ بْنِ قُصَيِّ بْنِ كِلَابِ بْنِ مُرَّةَ بْنِ كَعْبِ
بْنِ لُؤَيِّ بْنِ غَالِبِ بْنِ فِهْرِ بْنِ مَالِكِ بْنِ النَّضْرِ بْنِ

كِنَانَةَ بِنِ خُزَيْمَةَ بِنِ مُدْرِكَةَ بِنِ إِيَّاسَ بِنِ مُضَرَ بِنِ
نِزَارٍ. وَمَا افْتَرَقَ النَّاسُ فِرْقَتَيْنِ إِلَّا جَعَلَنِي اللَّهُ فِي
خَيْرِهِمَا. فَأُخْرِجْتُ مِنْ بَيْنِ أَبِي، فَلَمْ يُصِبْنِي شَيْءٌ
مِنْ عَهْدِ الْجَاهِلِيَّةِ، وَخَرَجْتُ مِنْ نِكَاحٍ، وَلَمْ أُخْرَجْ
مِنْ سِفَاحٍ مِنْ لَدُنْ آدَمَ حَتَّى انْتَهَيْتُ إِلَى أَبِي وَأُمِّي.
فَأَنَا خَيْرُكُمْ نَفْسًا، وَخَيْرُكُمْ أَبًا.

*Ene Muhammed ibni Abdullah ibni Abdül-
muttalib ibni Hâşim ibni Abdimenaf ibni Ku-
sayy ibni Kilâb ibni Mürrete' bni Ka'b ibni Lüey
ibni Ğâlib ibni Fihri ibni Mâlik ibni en-Nadr ibni
Kinânete' bni Huzeymete' bni Müdrikete' bni İl-
yâse' bni Mudar ibni Nizâr. Ve ma'fteraka'n-
nâsu fırkateyni illâ cealeniya'llâhu fî hayri-
himâ fe-uhrictu min beyni ebeveyye fe-lem
yusibnî şey'un min ahdi'l-câhiliyyeti ve ha-
rectu min nikâhim ve lem ahruc min sifâhin
min ledün Âdeme hattâ inteheytü ilâ ebî ve
ümmî. Ve ene hayruküm nefsen ve hayruküm
eben.*

buyurmuş Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*.

Beyhakî'de var, *fi'd-Delâil* diyor. *Müstedrek*'in 'tarih'inde var. *Deylemî*'de var, İbn Asâkir'de var. Enes *radiyallahu anh*'ten. Beyhakî *Delâil*'inde bu hadîs-i şerîfe "zayıf" demiş.

"Zayıf" demiş ama muhterem kardeşlerim, bu kitabı yazan Hocamız hadis alimi. Zayıfı biliyor, hadislerin her çeşidini biliyor. Bir sayfa ileride başka bir rivayet var. O rivayet zayıf değil, aynı mânayı takviye ediyor.

Hocamız'ın bu kitaptaki metodu şu; konu başka hadîs-i şerîflerle takviye edilmiş, mânası hakikaten onun kabul ettiği gerçek mânâ olduğu zaman o hadîs-i şerîfi Hocamız alıyor. Ama başka bir hadis alimi ona "zayıf" diyebiliyor. Veya bir başka müfrid hadis alimi ona "mevzu" diyebiliyor. Hayır, o kanaatte değil, başka deliller de var. *Ve fîhi şevâhid* diye, "Bu hususta şahitler de var." diyerek o konuyu alıyor. Bu bilgiyi de arada vereyim. Çünkü bizim okuduğumuz bir hadis mecmuasıdır. Bunun hakkında insaflı alimler yazılar da yazdılar.

“İmam Suyutî'nin *el-Câmiu's-sağîr*'ine benzer bir hadis mecmuasıdır.” dediler. Fakat bazıları da aleyhinde çok menfî propaganda yaptılar, biz okuyoruz diye. O bakımdan böyle bir izahat vermek de gerekiyor.

Okuduğum hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“Ben filancanın oğlu, falancanın oğlu, falancanın oğlu, falancanın oğlu, falancanın oğlu...” diyerek ecdadından Nizar ismine kadar isimlerini sayıyor. Yani “Soyum sopum, asaletim belli. Dedelerim hep böyle yüksek şahsiyetler, hepsi mâruf, tanınmış. Arap'ın, gayri Arap'ın hürmet ettiği kimseler.” diye, sülâlesi malum bir insan. Arkasından da buyuruyor ki;

Ve ma'fteraka'n-nâsu fırkateyni illâ celeniya'llâhu fî hayrihimâ. “Eğer insanlar, -hani evlatlar oluyor, insanlar evlendiği zaman çeşitli çoluk çocuklara karışıyor ya- kollara ayrılmışlarsa, ben ayrılan kolların asilinden ve hayırlısından oldum, geldim.”

Yani “Benim yolum, mezhep ne zaman çattallaşmışsa, ne zaman evlatlar çoğalmışsa o babanın en hayırlı evladından gelme. Daima en hayırlılardan gelmişim.”

Fe-uhrictu min beyni ebeveyye fe-lem yusibnî şey’un min ahdi’l-câhiliyyeti. “Ben anamın babamın sülbünden dünyaya geldim ve benim sülâleme, soyuma câhiliyetin pisliklerinden hiçbir şey bulaşmadı.”

Gayrimeşru münasebetler, iftiralar, zina iddiaları vs. vs. Elhamdülillah... Soyu belli. Çünkü dedeleri Kureyş’in reisiydi. Daha öncekiler de öyle, hep asil kimselerden, hiç câhiliyeye bulaşmamış kimselerden, asil aileden geldi. Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*’in nuru alından alına intikal ede ede kendisine öyle geldi.

Ve harectu min nikâhim ve lem ahruc min sifâhin. “Hep nikâhla dünyaya geldim. Benim ecdadımdan hiç nikâhsız bir araya gelen dede nine yok.”

Hepsi nikâhla, meşru bir şekilde bir araya gelmiştir.

Min ledün Âdeme hattâ inteheytü ilâ ebî ve ümmî. “Hz. Âdem atamdan anneme babama gelinceye kadar sülâlemde evlilikler hep nikâhla olmuştur.” buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Ve buyuruyor ki;

Ve ene hayruküm nefsen ve hayruküm eben. “Ve ben bu durum ile sizin şahsiyet olarak en hayırlınızım, ana baba olarak en hayırlınızım.”

Bunları Peygamber Efendimiz insanlar bilsin diye söylüyor. Çünkü Allahu Teâlâ hazretleri onu *seyyidü’l-evvelîn ve’l-âhirîn* kıldı. Tevâzu ehliydi ama gerçekler bilinsin diye gerçekleri söyledi. “Övünmek yok.” diyor. *Ve lâ fahra.* “Övünmüyorum ama Allah’ın ikramı bana budur, en asil aileden gelmişim.”

Allah’a hamd ü senâlar olsun ki bizi o asil Peygambere ümmet eyledi. Âhirette de bizi onun *Livâu’l-hamd’i* altında böylece cem’ eylesin. Havz-ı Kevser’inden de doya doya nûş etmeyi cümlemize nasip eylesin, muhterem kardeşlerim. Ne kadar iftihar etsek azdır...

Altındaki hadîs-i şerîf, konu bakımından yine benziyor.

أَنَا قَائِدُ الْمُرْسَلِينَ وَلَا فَخْرَ، وَأَنَا خَاتَمُ النَّبِيِّينَ
وَلَا فَخْرَ، وَأَنَا أَوَّلُ شَافِعٍ وَمُشَفِّعٍ وَلَا فَخْرَ. الدَّارِمِيُّ
وَأَبْنُ عَسَاكِرَ عَنْ جَابِرٍ.

Ene kâidu'l-mürselîne ve lâ fahra. Ve ene hâtemü'n-nebiyyîne ve lâ fahra. Ve ene evvelü şâfiin ve müşeffain ve lâ fahra.

Bu ikinci hadîs-i şerîf Câbir radiyallahu anh'ten İbn Asâkir ve Dârimî Müsned'inde rivayet eylemiş.

Buyuruyor ki;

Ene kâidu'l-mürselîn. “Ben mürsel şahsiyetlerin -yani peygamberlerin, Allah tarafından vazifeli gönderilmiş o mübarek Allah elçisi kulların- komutanıyım, önderiyim, şerefle en başlarında en önde gidenleriyim.” *Ve lâ fahra.* “Övünmek yok.”

“Allah beni böyle, bu şerefle yarattı. Övünmüyorum ama gerçek bu.”

Ve ene hâtemü'n-nebiyyîn. “Ben peygamberlerin en sonuncusuyum.”

“Peygamberlik benimle sona eriyor çünkü benim hükmüm kıyamete kadar bâkîdir, başka peygamberin gelmesine lüzum yok, başka şeriatin gelmesine lüzum yok.”

Ve lâ fahra. “Peygamberlerin sonuncusu oluşum da övünmüyorum, övünmek yok.”

Ve ene evvelü şâfiin. “Âhirette ilk defa kendisine Allah tarafından şefaathakkı bahşedilecek benim.”

b. Sünneti İhya Etmek

“‘Ey sevgili kulum, dilediğin kula şefaathakkı et!’ diye imkân verilecek kul, benim.”

Ve lâ fahra. “Ama övünmüyorum.”

“Allah’ın bana verdiği bir şereftir...” diye bunları bildirdi.

Allahu Teâlâ hazretleri bizi bu peygambere hüsn-ü ittibâ şerefiyle şerefyâb eylesin. Sünnetini ihyâ eyleyip şehit sevapları kazanmayı bize nasip eylesin.

Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerîfnde buyurdular ki;

-Bunu her zaman söylüyorum gaye edine-
lim diye, hepimiz bilelim diye...-

“Ümmetin bozulduğu zamanda, fesada uğradığı zamanda, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretlerinin sünnet-i seniyyesine ittibâ eyleyip onu ihyâ edenlere şehit sevapları var.”

Çünkü büyük bir mücadele... Şimdi bu devirde, “Gel Peygamber Efendimiz’in yolunca yürü.” desen, insanların karşısına binbir tane mâni çıkıyor. Sakal bırak; “Memurum da âmirim de şuyum da buyum da...” Şunu şöyle yap; “İşte şu mazeret var da bu mazeret var da bu mazeret de var...” Şu sünneti ihyâ et... Bir sürü zorluklar var. İşte böyle zorluk zamanında, insanların başka gayeler edinip başka yollara saptığı zamanda Peygamber Efendimiz’in sünnetini ihyâ edenlere yüz şehit sevabı verilecek.

Allah cümlemizi Peygamber Efendimiz'e uyup bu yüz şehit sevabını bir bir, ayrı ayrı alanlardan eylesin.

أَنَا سَابِقُ الْعَرَبِ إِلَى الْجَنَّةِ، وَسَلْمَانُ سَابِقُ فَارِسَ
إِلَى الْجَنَّةِ، وَصُهَيْبُ سَابِقُ الرُّومِ إِلَى الْجَنَّةِ، وَبِلَالُ
سَابِقُ الْحَبَشَةِ إِلَى الْجَنَّةِ. طَب وَابْنُ أَبِي حَاتِمٍ فِي
"الْعِلَلِ" وَابْنُ عَسَاكَرٍ عَنْ أَبِي أَمَامَةَ.

Ene sâbiku'l-Arabi ile'l-cenneti ve Selmânu sâbiku Fârise ile'l-cenneti ve Suheybun sâbiku'r-Rûmî ile'l-cenneti ve Bilalun sâbiku'l-Habeşeti ile'l-cenneti.

Sadaka Resûlullah.

Taberânî, İbn Ebî Hâtim, İbn Asâkir ve daha başka kaynaklar, Ebû Ümâme *radiyallahu anh*'ten rivayet eylemiş.

Niye Peygamber Efendimiz'le ilgili geldi?

Ene kelimesiyle başlayan hadîs-i şerîfler, alfabetik sırayla geldiğinden, karşımıza ondan tesadüf ediyor.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

Ene sâbiku'l-Arabi ile'l-cenneti. “Ben Arap kavminin cennete ilk girecek en önde geleniyim.”

Tabur, sıra olup da sırayla cennete girecekler. “Araplar’dan ilk girecek olan benim.”

Tabii insanlardan da ilk girecek o. Cennetin kapısına geldiği zaman Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri, cennetin bekçisi Rıdvan kapıda soracak, -Hadislerden biliyoruz, ileriye ait şeyi başka nasıl bilebilirdik?- diyecek ki;

“Kim o?”

“Ben Muhammed’im.” diyecek Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*.

“Buyur yâ Resûlullah.” diyecek Rıdvan, “Senden başkasına bu kapıyı açmamak bana emrolundu, onunla emrolundum da ondan soruyorum.” diyecek.

Kapı açılacak, Peygamber Efendimiz cennete *bi-gayri hisab* gireceklerle beraber girecek.

Rabbimiz lütfuyla keremiyle, yüzümüzün karasına amelimizin azlığına bakmadan bizi o Efendimiz'in yanında ilk girenlerle cennete dâhil olanlardan eylesin.

Ve Selmânu sâbiku Fârise ile'l-cenneti.
“Selman da İranlılar'ın cennete ilk gireceği...”

İranlılar'ın önderi o, neden?

Efendimiz'e sohbet şerefiyle şerefyâb oldu. Efendimiz'in âl'inden sayıldı, ehl-i beytinden sayıldı. O mübarek zât o şerefe erdiği için ilk defa İranlılar'dan cennete girecek o olacak. Fâris kavminden ilk defa o girecek. Arkasından öteki mü'minler girecekler. Ama en şerefli bu.

Ve Suheybun sâbıku'r-Rûmî ile'l-cenneti.
“Süheyb ilk defa cennete girecek; Anadolu ahâlisi, Romalılar, Bizanslılar'ın arazisinden müslüman olanlar, ondan sonra arkadan gelecekler.”

Süheyb, kendisi Rum ırkından değilmiş ama oralara bir şeyle satılmış, gitmiş, ondan sonra da köle olarak tekrar bu diyarına gelmiş. Peygamber Efendimiz'in gözde sahabîlerinden

birisi, *rıdvanullahi aleyhim ecmaîn*. Macerasını biliyorsunuz:

Hicreti Peygamber Efendimiz'den sonra yaptı. Efendimiz gitmişti. Bu köle olarak çalışıyordu, çalışıp kendi parasını ödüyordu. Elinde binbir sanat vardı. Parasını topladı, hazırlığını yaptı. Peygamber Efendimiz Medine-i Münevvere'ye hicret etti diye bir gün o da yola çıktı. Yola çıktı ama arkadaki Mekke'nin azılı müşrikleri Süheyb'in yola çıktığını anladılar, peşine takıldılar. Okları, silahlarını aldılar, arkasından yetiştiler.

Bir gürültü duyunca arkasında, döndü baktı ki Süheyb hazretleri, bir kalabalık... Döndü atından -veya devesinden- indi, siper aldı ve seslendi. Dedi ki;

“Yaklaşmayın, gelmeyin üzerime! Benim nasıl ok attığımı biliyorsunuz. -Attığımı vururmuş, hiç şaşmazmış.- Şu benim arkamdaki okluktaki okların hepsi bitmeden size teslim olmam! Ne istiyorsunuz benden?”

O ne derdinde, onlar ne derdinde?..

Dediler ki;

“Yâ Süheyb, sen bizim aramıza geldin köle olarak, sanatınla para kazandın, kölelikten kurtulmaya giriştin, hürriyetini elde ettin, bize böyle bir şeyler yaparak bizim paralarımızı aldın, zengin oldun, para kazandın, şimdi kalkıp gidiyorsun.”

“Para mıdır istediğiniz?” dedi.

“Para.”

“Alın paraları!” Savurdu yüzlerine alçakların...

Hani birtakım hayvanlara bir şey atarsın da hepsi üşüşürler veya tavukların yeme topladığı gibi düşünün.

Onlar o parayla meşgulken yürüdü gitti. Onlar o paraları alınca artık keyifli keyifli geri döndüler. Süheyb de keyifli keyifli, âşık, şevk ile Medine-i Münevvere'ye geldi. Macerasını Resûlullah *sallallah aleyhi ve sellem* Efendimiz'e anlattığı zaman, dedi ki;

“Süheyb kazandı, Süheyb kazandı, Süheyb kazandı.”

Neden?

İmanını kurtardı, hicret etti, Peygamber Efendimiz'in yanına vardı.

Hicret mühim bir hadise!

Maddi her varlığından geçtiler, Efendimiz'in ordusuna katıldılar, arkasına gittiler, peşinden gittiler. Ailesini terk etti, tarlasını terk etti, hurmalığını terk etti, develerini terk etti, çoluk çocuğunu bıraktı, Efendimiz "Hicret edin." buyurduğu için hicret ettiler. Fevkalâde önemli bir hadise, fevkalâde büyük bir fedakârlık! Mekke'nin zengini iken Medine'nin fukarâsı oldular. Resûlullah aşkına, dinimiz aşkına, Allah'ın emri yerine gelsin diye...

Biz ne yapacağız?

Hadîs-i şerîflerden duyduğumuza göre -diyardan diyara hicret yine sönmemiştir, vardır- bu devirde hicret, Allah'ın haramlarından helallerine hicrettir. Yapabiliyorsak onu yapacağız.

Haram ne?

Kadına kıza bakmak; bakmayacağız.

Haram ne?

Haram mal yemek, rüşvet, faiz, hırsızlık, arsızlık; yemeyeceğiz.

Haram ne?

İçki vesaire; içmeyeceğiz.

Haram ne?

Şunu bunu yapmayacağız. Allah'ın helaline kaçacağız, haramından yüz çevireceğiz. Bu da bizim hicretimiz; bu devirde bizim yapabileceğimiz hicret.

Hem cennetlik olduğu müjdeleniyor bu şahısların hem de mertebeleri bildiriliyor. Arkasından da diyâr-ı Rum'un yani Anadolu'nun, yaşadığımız bu beldelerin öteki müslümanları peşinden gidecekler.

ve Bilâlun. “Ve Bilal-i Habeşî...”

Kıvırcık saçlı esmer Hz. Bilal, o da...

Sâbiku'l-Habeşeti ile'l-cenneti. “Habeşîler'in cennete ilk gireni olacak.”

Heyya ale's-salâh dermiş, *hayya ale's-salâh* diyecek. ‘Ha’ harfi biraz kalın çıkar. Demişler ki;

“Yâ Resûlallah, bu doğru telaffuz edemiyor, *heyya ale's-salâh* diyor.”

“Onun *heyya* demesi daha iyidir.” demiş.

Onun kalbi temiz, pırıl pırıl... Sahabîden bir tanesi biraz kızmış Bilal hazretlerine, ismini biliyorum ama isim verip de gıybet etmiş gibi de olmak istemiyorum. Yine Peygamber Efendimiz'in ashabından. “Seni kara kadının oğlu seni!” demiş, Bilal hazretlerine.

Peygamber Efendimiz'e bu söz gidince, o sözü söyleyene diyor ki;

“Sen onu anasından dolayı ayıpladın mı?”

Boynunu büküyor... Tabii Resûlullah'ın önünde kabahat işledi, suçlu suçlu boynunu büküyor. Diyor ki;

“Sende câhiliyet âdeti kalmış. Sen öyle bir kişisin ki içinde câhiliyetten bir âdet kalmış.”

Nedir o câhiliyet âdeti?

İnsanı parasından pulundan, renginden dolayı sevmek veya sevmemek.

Amerika hâlâ cahil, neden?

Zencileri esmer diye hâlâ horladığı için.

Allah indinde en kerîm olan kimdir?

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ

İnne ekremeküm inda'llâhi etkâküm. “Allah indinde sizin en makbulünüz, takvâsı en çok olandır.”¹

Parası en çok olan değil, mevkii en yüksek olan değil, müdür olan değil, bakan olan değil, reisicumhur olan değil, komutan olan değil, şirketlerin sahibi olan değil, milyonların sahibi olan değil, orduların sahibi olan değil...

Kim?

Allah indinde en makbul olan kimse, takvâsı en yüksek kimsedir. Velev yoksul bir kimse olsun, velev boynu bükük bir miskin zayıf kul olsun. Bu dünyanın nice fukarâsı vardır ki onlar âhiretin iktidar sahipleri olacak. Nice köleler vardır ki belki âhirette, onların efendisi onlara “Acaba bana şefaât eder mi?” diye

¹ 49/Hucûrât, 13.

boyun büküp gözlerini açıp şefaata bekleyecekler.

Peygamber Efendimiz sahabesinden birisine;

“Söyle bakalım, şu mescidin içinde sence en kıymetli kimdir?” dedi.

“Fulanca şahıs.”

“Peki en kıymetsiz kimdir?”

“Falanca şahıs.”

Dedi ki Peygamber Efendimiz;

“Senin şu beğenmediğin kimse öyle kıymetlidir ki şu beğendiğin kimseden bin tanesi onun kadar etmez

İnsanın gözü tutmaz ama Allah sever. Allah severse kalbinden dolayı sever, takvâsından dolayı sever.

Allah bize sevdiği sıfatları, huyları versin.

Yoksa burun bir karış havada, göğüs kabarmış, mütekebbir mütekebbir giydiği elbise-

nin lükslüğünden dolayı, bindiği arabanın şatafatından dolayı, taktığı yüzüğün şatafatından dolayı etrafa caka satmakta bir şey yok.

Allah bize İslâm'a dönüş nasip etsin. Hakiki kıymetlerin neler olduğunu bilmeyi nasip eylesin.

Muhterem kardeşlerim!

Bu hadîs-i şerîf burada Bilal-i Habeşî ile bitti. Bunun gibi her beldedeki sahabî, o beldenin reisi olacak, önderi olacak. Şefaatçisi olacak, önde gidecek.

Mesela İstanbul'da biliyoruz, 27-30 kadar sahabî var. Ahlat'ta biliyoruz, bir sahabî var Abdurrahman Gazi. Adapazarı'nda bir tepenin üstünde rivayet ediliyor ki bir sahabî var. Muhtelif şehirlerde böyle [söyleniyor].

Onlar Peygamber Efendimiz'in ashabı olmaları dolayısıyla o beldenin rehberi, önderi olarak en önde gidecekler, arkasından bizler yürüyüp gideceğiz.

Allahu Teâlâ hazretleri o beldemizin medâr-ı iftîhârı şahıslara gereken saygıyı, sevgiyi, hürmeti göstermeyi cümlemize nasip eylesin.

İstanbul'da sahabe kabirlerini gezeyim dedim, Vakıflar'dan bir arkadaş da önder oldu, gezdik. Hepsi harabe! Osmanlı bakmış; biz yıkılmışız, bakmamışız. Osmanlı hürmet etmiş, kitâbe yapmış, üstüne bina yapmış; biz harabe hâline getirmişiz. Kimisi surların dibinde şehit olmuş, oraya gömülmüş. Kimisi surun biraz bu tarafında, getirmişler karayollarının mıcırını yığmışlar mezarının üstüne, duvarını çatlatmışlar. Kimisinin türbesinin içine çingenesi çıfıtı dolmuş...

Adını şu anda hatırlayamayacağım, bir sahabî; Osmanlı, türbesinin yanına bir mescit yapmış. Kapısını, duvarını kesme taşla güzel tarihî bir eser olarak yapmış. Kapısının üzerine de oranın kime ait olduğunu bildiren, güzel hat ile eski yazı ile kitâbe yazmış. Mescit yıkılmış, dört tane duvarı görülüyor. Tamam, burası mescitmiş. Sahabenin kabrinin yanında mescit var. Mescidin yıkığı içindeki o boşluğa

sarhoşun birisi bir ev yapmış, gece gündüz içiyor. Sahabe kabri yanında, mescit olan yerde içiyor. Bu kadar vefasızız biz!

Para neden lazım?

“Para sarf etmek” dedik ya, paranın sarf edilecek çok yerleri var da bir tanesi de bunları kurtarmak. Camileri kurtarmak, harabeleri kurtarmak, bu mübarek zatların...

Bir arkadaşımız anlatıyor, ne zamandır filanca caminin filanca yerinin -“filanca yeri” dediğim dervişlerin altına girip de ibadet ettikleri hücrelerinin olduğu tarihî, kıymetli yer ama kapalı o, cemaate kapalı- anahtarını ister dururdum, kimse vermezdi. Bir başka şehre gittim, orada bu zâtın şeyhi var. O şeyhin türbesi baktım harabe. Türbesini sildim süpürdüm, bir arkadaşla beraber temiz pak ettik, intizama soktuk. Ertesi gün geldim şehre, bana aylardır peşine düşüp de alamadığım anahtarı verdiler.” diyor.

Hocasına hürmet etti; talebesi olan evliyâullahın camisinin girilmesi kolay olmayan yerinin anahtarını verdiler, diyor.

Bu işler böyledir. Biz Peygamber Efendimiz'e sevgi duyarız, sahabesine hürmet ederiz, onun hatırasını tâzim ederek ihyâ etmeye çalışırız, korumaya çalışırız; ola ki bir edebimizden, bir sevgimizden, bir fedakârlığımızdan makbul olur işimiz de şefaathlerine nâil oluruz.

Ok yazmışlar, Ankara-İstanbul yolunda; “Şu tarafta Anibal'ın mezarı.”

Anibal kimmiş?

Romalılar'ın, bilmem kimlerin, Kartacalılar'ın komutanı.

Anibal'ın mezarından bana ne!

Gidiyorsun, neymiş acaba, dört köşe bir mezar; Anibal orada yatıyormuş.

Yüzlerce var, binlerce var...

Ona o kadar hürmet ediliyor, o kadar ok konulmuş; öbür tarafta camiler gidiyor, türbeler gidiyor, sahabe kabirleri gidiyor; bakmıyoruz! Ne kadar kıymetli medreseler, ne kadar kıymetli eserler, mânevî bakımdan saray gibi yerler; bakılmıyor!

Allah bizlere sahih bir sevgi versin; neyi seveceğimizi, kimi seveceğimizi bilelim.

Geçen gün gazetelerde okudum. Kızın birisi -kocasından ayrılmış, boşanıyor da- diyor ki;

“Cezasını çeksin kepaze! Ben aşağı bir kadın mıyım? Müjde Ar gibi kadınıam.”

Kızın idealine bak... O Müjde Ar dediği, muzır neşriyâtın boy boy çıplak resimlerini bastığı bir kimse. Anadolumuz’un gelini kendisini nasıl yükseltmek istiyor!..

“Benim kıymetimi bilmedi. Ben aşağı bir kadın mıyım? Müjde Ar gibi kadınıam. Şimdi çeksin, ayrılıyorum işte...” Belki de başka tazminata mahkûm oluyor, hapse mahkûm oluyor; “Olsun!” demek istiyor.

Biz hangi ideali benimseyeceğimizi bilmiyoruz. Artisti mi benimseyeceğiz, çalgıcıyı mı benimseyeceğiz, şarkıcıyı mı benimseyeceğiz? Evlatlarımızı nasıl yetiştirmek istiyoruz? Kızlarımızın nasıl olmasını istiyoruz? Güzellik müsabakalarında birinci olmasını mı istiyoruz, ilmî bakımdan yüksek mi olmasını istiyoruz, iyi bir

aile annesi mi olmasını istiyoruz? Ne istiyoruz?

Çocuklarını iyi yetiştirmesini mi istiyoruz?

Bunu güzelce tayin etmeliyiz.

Allahu Teâlâ hazretleri bize sahih, sâlim, hastalıklardan berî bir nesil ihsan eylesin.

أَنَا وَاقِفٌ بَيْنَ يَدَيْ رَبِّي عَزَّ وَجَلَّ مَا شَاءَ اللَّهُ، ثُمَّ
أَخْرَجُ وَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لِي، ثُمَّ أَبُو بَكْرٍ يَقِفُ كَمَا
وَقَفْتُ مَرَّتَيْنِ، ثُمَّ يَخْرُجُ وَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ، ثُمَّ عُمَرُ
يَقِفُ كَمَا وَقَفَ أَبُو بَكْرٍ مَرَّتَيْنِ، ثُمَّ يَخْرُجُ وَقَدْ غَفَرَ
اللَّهُ لَهُ. قِيلَ: وَعُثْمَانُ؟ قَالَ: عُثْمَانُ رَجُلٌ ذُو حَيَاءٍ،
سَأَلْتُ رَبِّي عَزَّ وَجَلَّ أَنْ لَا يُوقِفَهُ لِلْحِسَابِ فَشَفَعَنِي.
أَبُو الْحَسَنِ الْجَوْهَرِيُّ فِي "أَمَالِيهِ"، وَابْنُ عَسَاكِرَ
عَنْ عَلِيٍّ قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَنْ أَوَّلُ مَنْ يُدْعَى
إِلَى الْحِسَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؟ قَالَ: ... فَذَكَرَهُ.

Ene vâkıfun beyne yedey rabbî azze ve celle mâşâallahu sümme ahrucu ve kad ğafera'llâhu lî sümme Ebû Bekrin yakifu kemâ vakaftu merrateyni sümme yahrucu ve kad ğafera'llâhu lehû sümme Umeru yakifu kemâ vakafe Ebû Bekrin merrateyni sümme yahrucu ve kad ğafera'llâhu lehû. Kîle: Ve Usmânu? Kîle: Usmânu raculün zû hayâin se'eltü rabbî azze ve celle en lâ yûkifehû li'l-hisâbi fe-şef-feanî.

c. Hesaba İlk Çekilecekler ve Şefaât

An Aliyyin kîle: Kultu yâ Resûlallah, men evvelü men yud'â ile'l-hisâbi yevme'l-kıyâmeti? Kâl: fe-zekerehû.

Bu hadîsi şerîf, Hz. Ali Efendimiz'den, *radıyallahu anh ve kerremallahu vecheh*, Allah şefaatine nâil etsin. Allah'ın arslanı Hz. Ali, buyuruyor ki:

Peygamber Efendimiz'e sormuş:

“Yâ Resûlallah, mahşer halkından ilk defa hesaba kim çağrılacak?”

Sizin şurada toplandığınız bir şey değil, Arafat'ta insanların toplandığı bir şey değil;

Arasat'ta toplanacaklar, -mevkufte- evvelîn ve âhirîn, cümle insanlar toplanacaklar, iğne atsan yere düşmeyecek bir kalabalık. Buranın sıcaklığı bir şey değil; güneş tepelerine bir mil yaklaştırılacak, beyinleri kaynayacak! Elli bin yıl bekleyecekler! Hesap olsun diye bekletilecekler. Amellerine göre kimisinin ter topuklarına gelecek, kimisinin dizlerine gelecek, kimisinin beline gelecek, kimisinin dudaklarına kulakları hizasına gelecek. Terleyecekler, bunalacaklar. “Ah Rabbimiz hesabı görse de ehl-i cennet cennete gitse, ehl-i cehennem cehenneme gitse de bu bekleyiş bitse...” diye temenni edecekler. Orada hesap başlayacak, mahkeme-i kübrâ kurulacak. Allahu Teâlâ hazretleri, *fî zulelin mine'l-ğamâm*, melekleriyle gelip mahkeme-i kübrâsını kuracak. Azamet ve celal ile “Susun ey âdemoğulları! Şimdiye kadar ben sizin nasıl amel işleyeceğinizi sınamak için sizi serbest bıraktım, şimdi susun.” diyecek.

فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا

*Fe-lâ tesmeu illâ hemsâ.*²

Kimseden çıt çıkmayacak; korkudan, dehşetten, hesabın şiddetinden bekleşecekler.

Hz. Ali Efendimiz soruyor:

Kim hesaba kalkacak ilk önce?

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurmuş ki;

Ene vâkıfun beyne yedey rabbî azze ve celle mâşâallahu. “Ben Rabbimin huzûr-u âlîsinde, karşısında, Allah’ın dilediği bir müddet bekleyeceğim. Vakfede duracağım, ayakta dikili duracağım.”

Sümme ahrucu. “Sonra huzurundan çıkacağım.” *Ve kad ğafera’llâhu lî.* “Allah beni afv u mağfiret eylemiş olarak.”

Aslında mahşer halkı; “Yâ Resûlallah, şefaet et de hesap başlasın!” diye Peygamber Efendimiz’e gelecek. Peygamber Efendimiz şefaet talep edecek. Şefaati kabul olunacak.

² 20/Tâhâ, 108.

Ve hesap öyle başlayacak. Allahu Teâlâ hazretleri ilk önce kendisini huzura alacak. O'nun huzurunda, nasıl bir şeyse bekleyecek, sonra Allah onu afv u mağfiret eylemiş olarak çıkacak.

“Sonra Ebû Bekir girecek.” diyor, Peygamber Efendimiz.

Yakifu kemâ vakaftu. “Benim durduğum gibi o da içeride duracak.” *Merrateyni.* “İki misli.”

Yani iki kat daha uzun bir zaman duracak.

Sümme yahrucu ve kad ğafera'llâhu lehû. “Sonra Allah onu afv u mağfiret eylemiş olacak. O hâl ile o dışarı çıkacak.”

O da mağfûr olarak huzûr-u Rabbi'l-izzet'ten sevinerek çıkacak.

Sümme Umeru. “Sonra Hz. Ömer *radiyallahu anh* girecek.”

Ebû Bekr'in kaldığından iki misli fazla daha kalarak... O da çıkacak. Yine afv u mağfiret olmuş olarak çıkacak.

Denildi ki kendisine, soruldu ki;

“Osman nasıl olacak?”

Osman hakkında diyor ki Peygamber Efendimiz;

Usmânu raculün zû hayâin. “Osman utan-
gaç, haya sahibi bir iffetli kişidir.” *Se’eltü
rabbî azze ve celle.* “Aziz ve Celîl olan Rab-
bim’den istedim ki:” *en lâ yûkifehû li’l-hisâbi.*
“Onu hesap için ayakta durdurmasın.”

Utandır, boynu bükük... Haya sahibi; uta-
nır. “Onu durdurmamasını istedim.”

Fe-şeffeanî. “Rabbim benim bu şefaati mi
kabul buyurdu.”

“O hesapta durmayacak.” diye, o hesapla
ilgili Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*
Efendimiz bilgi verdi.

Allahu Teâlâ hazretleri yetmiş bin kişiyi
hesap olmadan, *bi-gayri hisâb* cennetine soka-
cak. Peygamber Efendimiz bunu azımsamış,
çok az diye düşünmüş; yalvarmış. Allahu Teâlâ
hazretleri her yetmiş binden her kişiyi yetmiş
bin kişi daha bağışlamış. O da 7 kere 7, 49;
önüne 8 tane 0 koyarsanız; 4 milyar 900 mil-
yon.

O kadar insan *bi-gayri hisâb* cennete girecek.

Başka hadîs-i şerîflerde okudum; “Bir de Rabbimin kabzasından bir kabza kul daha girecek...”

İnsanlar nasıl bir şeye elini daldırır... Diyelim ki altın çuvalı; paralar dolu. Bir avuç al; insan bir avuç daldırır, bir kabza, yani bir tutam... “Rabbimin kabzasıyla bir kabza insan daha...” Yani 4 milyar 900 milyon değil de, Rabbimiz’in kabzası ne kadarsa alışı, o kadar insan daha *bi-gayri hisâb* girecek.

Şimdi biz sümüklü bîçâre, yüzü kara, ameli yok, pürgünah kullar, bu yüzümüzün karasına bakmadan diliyoruz ki; Rabbimiz Teâlâ ve Tekaddes hazretleri bizleri *bi-gayri hisâb*, hiç hesaba uğratmadan cennetine soksun. Çünkü o defterimiz bir açıldı mı yandık! O defter bir açıldı mı hâlimiz harap! Rabbimiz bizi mahşer halkına rezil rüsvâ eylemesin, muhterem kardeşlerim, şu mübarek cuma günü hürmetine...

أَنَا وَأَصْحَابِي خَيْرٌ، وَالنَّاسُ خَيْرٌ. لَا هِجْرَةَ بَعْدَ

الْفَتْحِ، وَلَكِنْ جِهَادٌ وَنِيَّةٌ.

Ene ve ashâbî hayrun ve'n-nâsu hayrun. Lâ hicrete ba'de'l-fethi velâkin cihâdun ve niyyetün.

Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerîfnde buyurmuş ki;

Ene ve ashâbî hayrun. “Ben ve ashabım en hayırlılardır.”

Ve'n-nâsu hayrun. Bir de arada vav var. “İnsanlar da hayırlıdır.”

Ashabını zikrediyor. Bu sıra doğrudur. Peygamber Efendimiz *seyyidü'l-evvelîn ve âhirîn*'dir. Bu hadîs-i şerîfteki sıralanış gibi, başka hadîs-i şerîflerden biliyoruz. İnsanların en hayırlısı Peygamber Efendimiz. Ondan sonra Peygamber Efendimiz'in [ashabı hayırlıdır.] Ondan sonra tâbiîn hayırlıdır. Ondan sonra da çeşit çeşit Allah'ın sevgili kulları geliyor. Onun için Peygamber Efendimiz “İnsanlar da hayırlıdır.” diyor.

d. Cihat

Lâ hicrete ba'de'l-fethi. “Mekke-i Mükerrime'nin fethedilmesinden sonra hicret yok.”

Hicret var ama “hicrete Mekke'nin fethinden evvel verilen sevap yok” demek. Çünkü Mekke fethedilmeden evvel Medine-i Münevvere'ye gelmek, Peygamber Efendimiz'in ordusuna iltihak etmek, arkasına dizilmek büyük babayiğitlik ve fedakârlık işiydi. Mekke fethedildikten sonra artık Arap yarımadası müslüman oldu, hâkimiyet müslümanların eline geçti. O zaman hicrete o evvelki sevabın verilmesi bitti. O zor zamandıydı, sıkıntılı korkulu zamandıydı. Hicret yok artık.

Ne var?

Velâkin cihâdun ve niyyetün. “Allah yolunda cihat etmek vardır.”

O zaman o sevap artık... Çünkü Mekke fethedildi, müslümanlar her tarafa dini yayaçaklar.

“Cihat ve niyet vardır.”

İnsanın iyi niyetle hayırlar yapmak üzere, cihat yapmak üzere içini, kalbini o niyette tutması vardır. Yapamasa bile o niyeti içinde tutması vardır.

Muhterem kardeşlerim!

Bu dinin hörgücünün tepesi, Zirve Noktası Cihattır. Cihadı terk etti mi müslümanlar, mahvolurlar ve mahvolmuşlardır. Bizim bugünkü zilletimizin sebebi, cihadı terk etmemizdir. Cihat bizim her zaman yapacağımız bir şeydir. Düşman olduğu zaman düşmanla cihat ederiz. Her zaman şeytanla cihat ederiz. Nefsimize her zaman cihat ederiz. Müslüman cihadı elden komaz. Nefsiyle cihat eder, şeytanla cihat eder, etrafındaki kâfirlerle, münafıklarla, müşriklerle cihat eder. Ondan sonra kendi beldesinin çevresinde, kendisine suikast etmek isteyen kâfirlerle cihat eder.

Onun için içimizde bu cihat aşkı, şevki, bilgisi, duygusu ve cihatla ilgili çalışma olacak. Malımızla canımızla, her türlü müktesebatımızla... Çünkü insanlar yetişiyor, her birisi bir kıymet oluyor; bu kıymetini İslâm'ın hizmetine koyacak.

İstanbul'da ben bir doktor profesör arkadaşın evine gittim, diyor ki;

“Bana doktorlar arasında hizmet düşüyor.”

Doğru.

Şimdi ben doktorların arasına gitsem, üniversite profesörleri arasına gitsem, onları pek iyi anlayamam, onların kendi konularından onları ikna edecek şeyleri bulamam. Ama bu arkadaşım bulur.

“Yahu biz seninle falanca kitabın falanca bahsini okumadık mı? Bu bahis Allah'ın varlığına delalet etmiyor mu?”

Yani onları susturur.

Mühendis mühendislerle uğraşır. Her meslek erbâbı kendi mesleğindeki insanlarla uğraşır. Herkes cihat cephesinde hangi burcu müdafaa ediyorsa o burçtaki savunmasını kendisi hazırlasın.

Hepimiz savunacağız; İslâm gelişecek, İslâmî çalışma gelişecek, müslümanlar yükselecek.

Dünkü kölemiz, işte acıymışız da öldürme-
mişiz de hayat hakkı vermişiz de yedi asır ya-
şamış da sonra ayağa kalkıp bize küstahlanan
Yunanistan gibi, Bulgaristan gibi [düşmanlar]
olmaz. Biz bu duyguya sahip olursak bizim du-
ruşumuzdan, pala bıyığımızdan, yan bakışı-
mızdan korkarlar.

Avrupa'yı da Amerika'yı da Rusya'yı da en
çok korkutan nedir?

Müslamanın cihat şuurudur. Onun için en
çok saldırılan şey cihattır.

Hindistan'da İngilizler bâtil tarikat, mez-
hep çıkartmışlar; her şey var. Camiye git, olur.
Namazı kıl. Oruç tutabilirsin, tut. Tesbih çek.
Zekât ver.

Cihat?

Cihat yasak. Cihada lüzum yok.

Niye lüzum yokmuş, nereden çıkarttın?

İngiliz kendisine zarar gelmesin diye ya-
saklamış, "Cihat yok." diyor. Mezhebinde ci-
hat yok.

Öyle şey yok!

Bizim memlekette yazılmış kitaplardan birisini -Çok büyük alim yazmış, *rahmetullahi aleyh*, Allah rahmet eylesin. Ben kim olduğumu biliyorum, isim söylemeyeceğim.- Suudi Arabistan'da veyahut Körfez ülkelerinde bir alime göstermişler, demişler ki;

“Bizim memleketin büyük alimlerinden birisi vardı, onun yazdığı şöyle muazzam bir kitap var.”

Almış, çevirmiş çevirmiş, bakmış bakmış, demiş;

“Nerede bunun cihatla ilgili bölümü?”

“Yok.”

“Cihat bahsi olmayan ilmihâl kitabı olur mu?” demiş.

Yani razı gelmemiş.

Çünkü “Allah’ın bize gönderdiği ahkâm-ı ilâhînin bir kısmını alıp bir kısmını tasfiye etmek, iptal etmek, ortaya koymamak olmaz.” demek istemiş.

Biz de cihadı lütfen farzların arasından çıkartmayalım. Öyle şey yok!

أَفْتُوْمِنُوْنَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُوْنَ بِبَعْضِ

E fe-tü'minûne bi-ba'di'l-kitâbi ve tekfurûne bi-ba'd. “Allah’ın kitabının bazı âyetlerine inanıyorsunuz da bazılarına inanmıyor, kâfir mi oluyorsunuz?”³

Öyle şey olur mu; hepsi başımızın tacı!

Yaşamak, kaymaklı kadayıfları yemek var, o zaman iyi de cihat olduğu zaman kötü mü İslâm?

Cihat olduğu zaman da iyi. Çünkü onun da yeri var. Çünkü bazı insanlar öldüğü zaman bir ümmet diri kalır. Kimse ölmeye razı olmadığı zaman bütün bir ümmet esir olur. İşte Türkistan, işte Kırım, işte Kafkasya, işte Tuna vilâyetimiz, işte Mora eyaletimiz...

Onun için içinizde bu cihat duygusunu kâfirler çatlasa da canlı tutun, kuvvetli tutun ve nefsinizle, şeytanla, düşmanla nasıl cihat yapacağınızı düşünüp planlayın. Hazırlanın,

³ 2/Bakara, 85.

çakı gibi müslümanlar olun. Beliniz iki kat olsa da yine çakı gibi olun.

أَنَا الشَّاهِدُ عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يَعْتُرَ عَاقِلٌ إِلَّا رَفَعَهُ، ثُمَّ لَا
يَعْتُرُ إِلَّا رَفَعَهُ، ثُمَّ لَا يَعْتُرُ إِلَّا رَفَعَهُ، حَتَّىٰ يَجْعَلَ
مَصِيرَهُ إِلَى الْجَنَّةِ.

Ene'ş-şâhidu alâ'llâhi en lâ ya'sure âkilun illâ rafeahû sümme ya'sure illâ rafeahû sümme ya'sure lâ ya'sure illâ rafeahû hattâ yec'ale masîrahû ile'l-cenneti.

Sonuncu hadîs-i şerîfe geldik. Terlediniz biliyorum, vakit de doldu, ben de terledim. Sonuncu hadîs-i şerîfi okuyup bitiriyoruz. Hepsi yedi tane hadîs-i şerîf etti. Allah yedi cehennemden azatlığa vesile eylesin, sekiz cennete girmeye vesile eylesin.

Ene'ş-şâhidu alâ'llâhi. “Ben Allah’a karşı şahidim ki...”

Yani “Allah’a dayanarak, Allah’ın vaadine güvenerek bu işin gerçek olduğunu size bildiriyorum. Allah’a karşı şehadet ederim ki...”

En lâ ya'sure âkilun illâ rafeahû. “Bir akıllı kimse ayağı sürçüp düşerse Allah onu geri kaldırır.”

“Kaldıracağına ben size şahidim. Tereddüt etmeyin; ‘Acaba düştük mü kaldırır mı kaldırmaz mı?’ demeyin. Düşerse yine kaldırır.”

“Yolunu, vardığı yeri cennet yapıncaya kadar.”

Bu ne demek muhterem kardeşlerim?

Şu demektir ki:

Bir kul bir hata, günah işlese Allah onu yine o günahın çamurundan çıkartır, yine yükseltir. Tevbe edince yine yükseltir. Tevbe edince yine affeder. Tevbe edince yine affeder, yine affeder... Cennete sokuncaya kadar.

Bir insan nasıl cehenneme gider?

İnadından gider. “İlle ben cehenneme gitmek istiyorum, senin cennetini istemiyorum yâ Rabbi!” demiş gibi, keçi gibi inat ettiğinden gider. Yoksa Allah;

“Tevbe edin, tevbenizi kabul ederim.” buyuruyor.

“Dua edin, duanıza icabet ederim.” buyuyor.

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz, Rabbimiz’e şahitlik ediyor;

“Ben şahidim, ben kefilim ki ayağı kaysa bir insanın, günah çamuruna dalsa, yani kabahat işlese Allah onu yine kaldırır, yine kaldırır, yine kaldırır.”

Ümitsizliğe düşmeyin; rahmeti çok, sonsuz olan Rabbimiz var, elhamdülillah!

Allahu Teâlâ hazretleri bilerek bilmeyerek işlediğimiz cümle günahlarımızı afv u mağfiret eylesin. Bizi bundan sonraki ömrümüzde rızasına uygun yaşayan, ârif, edip, zarif, kâmil, edepli, terbiyeli kullardan eylesin. Hayatımızı, ömrümüzü rızası yolunda istediği amelleri işlemek suretiyle geçirenlerden eylesin. Son nefeste cümlemize imân-ı kâmil ile âhirete göçmeyi nasip eylesin. Ve bizleri huzuruna sevdiği razı olduğu, razı ettiği bir kul olarak varanlardan eylesin.

Fatiha-i şerîfe meal besmele.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

2 Rebû'l-Âhir 1407 / 04.12.1986

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

